

діє необхідними функціональними та ресурсними можливостями для підвищення ефективності викладання дисципліни, дозволяє активізувати навчальний процес, розвиваючи не тільки навички самостійної роботи, але і практичні навички роботи з новими інформаційними технологіями у майбутніх фахівців-кібернетиків.

Література

1. Енциклопедія освіти / [Акад. пед. наук України; головний ред. Василь Григорович Кремінь]. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІЧНА КІБЕРНЕТИКА»

О. К. Кузьменко, к.е.н., доцент

ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Однією із проблем сьогодення вищих навчальних закладів (ВНЗ) є адаптації навчального процесу до сучасних вимог. Важливу роль при цьому відіграє інформатизація суспільства, широкий доступ до всесвітньої мережі Інтернет, «комп'ютеризація» способу життя населення. Тобто, інформаційно-технологічні революції ХХ–ХХІ століття зумовили формування та розвиток нових підходів до професійної підготовки майбутніх фахівців всіх напрямів та галузей господарювання. Одним із цих підходів є дистанційне навчання, становлення якого відбулося за рахунок впровадження у ВНЗ кредитно-модульної системи. Ця система передбачає фактичне скорочення аудиторних занять і перенесення частки матеріалу на самостійне опрацювання.

Дистанційне навчання – це нова організація навчального процесу, що базується на принципах самостійного навчання студента. Цей вид навчання містить у собі використання дистанційних технологій, що застосовуються для подання лекційного матеріалу та практичних робіт. Тобто, студенти, що віддалені від викладача в просторі або в часі, водночас мають можливість в

будь-яку хвилину підтримувати діалог за допомогою засобів телекомунікацій.

Питанням організації навчального процесу за дистанційною формою навчання у ВНЗ присвячені наукові праці вітчизняних дослідників: В. Ю. Бикова, Ю. М. Богачкова, І. Е. Булах, В. М. Кухаренка, Н. В. Морзе, М. В. Савченка, Н. Г. Сиротенко, П. В. Стефаненка, Б. І. Шуневича та дослідження провідних російських та білоруських вчених в галузі організації дистанційного навчання таких, як С. М. Кузьміної, С. Л. Лобачова, В. Л. Наумова, Н. В. Нікулічевої, Є. С. Полат, О. В. Соловова, В. П. Тихомирова, О. В. Тихомирової, А. В. Хуторського, В. Д. Шадрікова, Ф. Г. Ялалова [1–4].

Аналіз наукової літератури та дисертаційних досліджень з питань організації дистанційного навчання показує, що здебільшого увага дослідників прикута до навчального процесу вищих навчальних закладів «технічної спрямованості». Тому проблеми організації дистанційного навчання для дисципліни «Економічна кібернетика» студентів напряму підготовки «Економічна кібернетика» є достатньо актуальними та важливими.

Метою дослідження є формування методичних підходів до використання дистанційних технологій при викладанні дисципліни «Економічна кібернетика».

Спеціальність «Економічна кібернетика» готує фахівців із поглибленими знаннями сучасних інформаційних технологій, математичних методів моделювання та аналізу, ґрунтовних економічних знань. Випускники спеціальності «Економічна кібернетика» можуть здійснювати діяльність з: аналізу і прогнозування фінансово-економічних ситуацій; управління економічними об'єктами в ринкових умовах; проектування, розробки, супроводження і використання сучасних комп'ютерних систем управління виробництвом, капіталом та ринком.

Згідно з освітньо-кваліфікаційною характеристикою (ОКХ) [5], фахівці з економічної кібернетики на своїх посадах можуть виконувати такі завдання: збирати, систематизувати й аналізувати інформацію про систему керування будь-яким господарським об'єктом; аналізувати виробничо-господарську діяльність, інформаційні зв'язки між адміністративними, виробничими та

іншими процесами з метою встановлення критеріїв і обмежень під час управління цими процесами; аналізувати функціонування чинної інформаційної системи і визначати можливості її модернізації; досліджувати й аналізувати інформаційні потреби та проблеми користувачів; досліджувати й аналізувати інформаційні потоки на об'єкті; аналізувати алгоритми розв'язування економічних задач; аналізувати результати тестування технічних і програмних засобів передавання, оброблення та збереження інформації з подальшим їх використанням для поліпшення роботи інформаційної системи; складати й аналізувати економіко-математичні моделі об'єктів і систем управління; аналізувати та моделювати економічний ризик.

Тому для підготовки фахівців з «Економічної кібернетики» по дисципліні «Економічна кібернетика» запропоновано вивчення таких модулів та тем:

Модуль 1. Математичні засади економічної кібернетики: 1. Елементи теорії множин та математичної логіки. 2. Елементи теорії функцій. 3. Графи.

Модуль 2. Теоретичні основи економічної кібернетики: 1. Загальна характеристика кібернетики як науки. 2. Основи моделювання складних систем.

Модуль 3. Аналіз і синтез економічних систем: 1. Основи теорії систем. 2. Управління в економічних системах. 3. Інформаційний ресурс управління соціально-економічними системами. 4. Аналіз соціально-економічних систем. 5. Моделювання властивостей соціально-економічних систем. 6. Методологія й методи синтезу моделей економічних систем, структур управління. 7. CASE-технології у моделюванні бізнес-процесів. 8. Оптимізація процесів управління соціально-економічними системами.

З вищенаведених тем розроблені практичні завдання, що створюють необхідні навички для майбутньої професійної діяльності. Кожна практична робота містить теоретичні відомості, приклади застосування та завдання для практичного виконання. Тому, це, з одного боку, є основним засобом формування практичних умінь, з іншого – формою систематичного поточного контролю за успішністю та якістю навчального процесу.

При цьому, перевагами дистанційних технологій у процесі навчання є той факт, що навчання проходить за схемою «24×7». Тобто, той, хто навчається, може сам обирати час і місце навчання; індивідуальний підхід до кожного студента, а викладач виступає більше у ролі помічника, наставника, радника; висока якість за визначеною тривалістю навчання. Також для забезпечення рівневої диференціації завдання пропонуються три рівні складності: 1) простий рівень – завдання репродуктивного типу. Під час розв'язування таких завдань студенти мають засвоїти та продемонструвати основні прийоми роботи з об'єктами системи та системою, правила застосування функцій системи та продемонструвати набуті знання для розв'язування завдань за зразком; 2) середній рівень – завдання реконструктивного типу – укладено так, щоб студент міг самостійно застосовувати набуті знання в стандартних ситуаціях, використовувати інструментарій системи для розв'язування задач, загальна методика і послідовність розв'язування яких йому знайомі, але умови задач переформульовані; 3) високий рівень – завдання евристичного типу, виконання яких дозволяє перевірити здатність студента самостійно орієнтуватися в нових для нього ситуаціях, уміння складати план дій і виконувати його, пропонувати новий, невідомий йому раніше інструментарій для розв'язування задач.

Завдання студенти експортують із сервера дистанційного курсу, а виконані – надсилаються назад на сервер. Викладач перевіряє й оцінює надіслані завдання, після чого виставляє набрану кількість балів у електронному журналі системи дистанційного навчання. Незрозумілі питання студент та викладач може розв'язувати безпосередньо при електронній переписці або у блогах.

Таким чином, вивчення курсу «Економічна кібернетика» студентами напряму підготовки «Економічна кібернетика» за допомогою дистанційних технологій сприятиме підвищенню ефективності та оптимальності процесів викладання і навчання, збільшить роль творчого самостійного пізнавального навчання, яке спрямоване на дію кінцевого результату, де студенти відіграють активну роль у конструкції свої знань, вмінь та навичок.

Література

1. Андреев А. А. Дистанционное обучение: сущность, технология, организация / Андреев А. А., Солдаткин В. И. – М. : Издательство МЭСИ, 1999. – 196 с.
2. Дистанционное обучение / [Полат Е. С., Моисеев М. В., Петров А. Е., Бухаркина М. Ю., Аксенов Ю. В.] / За ред. Е. С. Полат. – М. : ВЛАДОС. – 1998. – 192 с.
3. Технология разработки дистанционного курса / [Биков В. Ю., Кухаренко В. М., Сиротенко Н. Г., Рибалко О. В., Богачков Ю. М.] / За ред. В. Ю. Бикова та В. М. Кухаренка. – К. : Міленіум. – 2008. – 324 с.
4. Шуневич Б. І. Тенденції розвитку дистанційного навчання у зарубіжній вищій школі [Електронний ресурс] // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2008. – Вип. 3(7). – Режим доступу до журн. : <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ITZN/em7/emg.html>.
5. Освітньо-кваліфікаційні характеристики бакалавра, спеціаліста і магістра спеціальності «Економічна кібернетика» напрямку 0501 – «Економіка і підприємництво» / Кол. авт. під заг. керівн. А. Ф. Павленка. – К. : КНЕУ імені Вадима Гетьмана, 2004. – 55 с.

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «УСТАТКУВАННЯ ЗАКЛАДІВ ГОТЕЛЬНО- РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА»

*М. І. Никитенко, к.т.н., доцент
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»*

Розвиток інноваційних процесів в освіті на сучасному етапі є закономірністю, що зумовлюється: інтенсивним розвитком інформаційних технологій; гуманістично зорієнтованим характером взаємодії учасників навчально-виховного процесу; необхідністю підвищення рівня активності та відповідальності педагога за власну професійну діяльність, спрямовану на формування творчої особистості вихованця, готовності до сприйняття та активної діяльності у нових соціально-економічних умовах.

Питання впровадження інноваційних технологій в навчальний процес в наш час є досить актуальним, воно активно ви-

вчається вченими, педагогами, розглядається під час проведення конференцій. Це означає, що ця тема потребує подальшого вивчення і вдосконалення. Отже, тема дослідження сьогодні є досить актуальною.

Метою дослідження є вивчення особливостей застосування інноваційних технологій у викладанні дисципліни «Устаткування закладів готельно-ресторанного господарства», їх взаємодію з традиційними формами та методами викладання.

Серед останніх інноваційних тенденцій необхідно відмітити педагогічні технології на основі особистішої орієнтації педагогічного процесу, які повинні переважати у сучасній освіті. Найважливішою складовою навчального процесу стає особистісно орієнтована взаємодія викладача і студента. Навчально-виховний процес базується на спілкуванні викладача зі студентами. Але головним фактором, який належить до педагогічних умов спілкування є глибоке знання дисципліни викладачем. Викладач – це центральна фігура навчально-виховного процесу у вищому закладі освіти. Він самостійно ставить освітні цілі, обирає засоби своєї діяльності, розвиває у студентів інтерес не тільки до майбутньої професії, а й до науки взагалі. Саме вільне володіння дисципліною викладачем може спонукати у студентів інтерес до знань, повагу до викладача та його вимог.

Застосування інновацій викладанні дисципліни «Устаткування закладів готельно-ресторанного господарства» є необхідним педагогічним методом, адже сучасний стрімкий прогрес в галузі техніки, устаткування і обладнання потребує від викладача постійного моніторингу за станом ринку обладнання, за появою новинок в устаткуванні готелів чи ресторанів. Саме тут і починається використання комп'ютерних технологій, мережі Інтернет, тощо.

Сучасний навчальний процес модернізується також технічними, зокрема комп'ютерними і програмними інноваціями. Ось чому аудіовізуальний метод, призначений спочатку для популяризації знань і залучення до навчання широкої аудиторії, дедалі більше застосовується при викладанні у вищих навчальних закладах. Широке впровадження технічних засобів навчання у професійну підготовку фахівців, використання можливостей Ін-